

FERHA BLA TEMMA

Mikiel kien għadu kif gie mill-maħžen. Kien iżomm il-kotba ix-Xatt hdejn ta' Lies, minsub minn filgħodu sa fil-għaxija go qatgħa hdejn il-bieb, donnu žiemel fil-maxtura, fuq sigġu għali tas-sogħda mdawwar b'karti jperpru fl-imsiemer jew imgezzin kif gie-gie. Il-maħžen, kienu jgħidulu : is-sur Kelin, għax kien iridha m'hux ftit. Kliem ftit ma' kullhadd u wiċċu dejjem imqarras. Id-dar kellu l-mara, qaddisa żgħira, dejjem sejra lejl u nhar, taħsel, traqqa', tmeslaħ, u tqies li b'dak li kien jatiha fix-xahar Kelinu ma kien jonqsu xejn. Dak inhar sabha mbergħina tagħmel il-mejda bil-għaġla.

—Għadu mhux lest?—gerger malli neħħa l-kappell.

—Għad, Kelin, għax il-lum hriġt mument sa għand l-avukat u żammni siegħa. Taf li l-wirt taz-ziju Pawl wasal ?

—Hallini mill-wirt, niekol irrid. Ilek sejra b'dal-wirt, mur ara kemm kien grass dan zijuk.

—Il-lum wasal sa fl-aħħar. L-avukat qalli li għandi mitejn lira fis-sena għal għomri u dawn neħodhom tant kull l-ewwel tax-xahar.

—Mitejn skud fix-xahar. Ma għabbiex qaribek.—

—Dejjem nieħdu ftit tar-ruħ. Inkun nista' nagħmel biċċa hwejjeġ u nikri mizzanin suret in-nies.

—Hawn aħna, ġa ħsiht kif ittajarhom fir-riħ dal-flus; did-dar ma tesghekx ? ilna fiha s-snin, u dal-hwejjeġ x'tambihom? Int qajla toħroġ. Għandek wiċċ tiddandan ukoll.

Vitor ġiebet l-ikel fuq il-mejda u l-flus ma semmithomx iżjed.

Kelinu kiel u ħareġ. Fit-triq ħass ruħu ħafif u sa wasal il-maħžen ħaseb kif iqassam il-mitejn skud.

Fl-ewwel tax-xahar ta' wara, il-flus waslu. L-avukat baġħathom mar-raġel ta' l-uffizzju. Kelinu qabadhom f'idejh u deffishom fil-but.

Vitor ħabtet tmidd idha biex taqbad flusha; inkisret mita rat lil żewġha jiġborhom b'dik il-herra.

—U jien?—qalet b'nofs leħen.

—Int dal-flus xi tridhom, s'assa dejjem tajtek kull ma ridt, int tberbaqhom taf il-flus. Il-kaxxa f'idejja.

Kelinu farfar il-ġlekk, u telaq il-barra.

F'nofs inhar ġieb daqsxejn perżut u flixxun imbid.

—Rajt kif naħseb għalik.—Qalla.

Vitor ħasset qalbha tingħafas u bil-makiur ixxuttat demgħa.

—Billi tibki ma ggibux.—Qal Kelinu.

—X'ingib?

—Lil zijuk. M'hux għalih qe'd tnewwaħ?

—M'hux fih kont qe'd naħseb. Qalet Vitor.—Qe'd naħseb fil.....

—Istħi għid li nsejtu lil zijuk. Jien, għad li ma jigi xejn minni, il-ħin kollu naħseb fih. Dal-perżut li xtrajt minn ħnientu, miskin, u inti ma tiftakarx fih?

—Taf x'naf? li bi flusi ma nistâx anqas naqta' biċċa ħwejjeg.

—Arga' bil-ħwejjeg. Dan x'tak għal-lbies. Trid turi ruhek. La toghgob lili toghgob lil kullhadd u dan it-tizjin ma għandekx xi tridu.

Vitor infexxet f'bikja. Kelinu qam bil-herra u bla sliem telaq il-barra. Gie lura, kien dalan sewwa, daqsxejn imlaħ-ħaħ u tala' jorqod.

Kulljum, Kelinu beda sejjer għal agharr, igemgem, isabbat, imur id-dar xurban u ħabba lill-mara ma jerħilhiex f'idha. Il-mitejn skud kien sab tarfhom il-ħali: jisqi lill-ħbiebu, għax ħafna daru miegħu.

Vitor rat li kien jeħtigilha taħseb għal rasha, biex tikseb sehem mill-wirt ta' zijuha.

Għodwa waħda ma qamitx mis-sodda. Kelinu resaq lejha.

—Ma tqumx? qalla?

—Ma niflax, inħoss il-mewt fuqi. Jien f'did-dinja ma għandi x'nagħmel xejn. Nagħli għalik.

—X'gara?

—Jekk immut xi jsir minnek? Il-flus taz-ziju, kif taf int, jatu homlna sa ma nibqa' ħajja jien, wara mewti jmorru għand nies iz-ziju Pawl.

—Zijuk għall-infern, qabeż Kelinu, mela jien tista' tgħid ma għandi-xejn? Dan baqa' jonqos tmut. Oqgħod fis-sodda ha' mmur għat-tabib. Ara li ma jfettillekx tinzel.

Kelinu kollu ħosbien mar għat-tabib qabel niżel il-maħžen.

Fil-għaxija mar sabu u staqsieh x'jidhiru mill-mara.

—Martek għandha bżonn il-mistrieħ, meta tħossha aħjar għandha toħroġ u ddu u ara li ggib min idur biha u ara li ma ttihiex xi regħxa għax tmurlek bħal għasfur.

Kelinu rasu saret daqs qartalla, halef lit-tabib li martu ma kellha jonqosha xejn, jekk dan kellu jtawliha ħajjitha.

Jumejn wara, qala' xbejba biex taqdihom u biex iddur b'Vitor.

—Vitor oħroġ dur dawra issa li tħossok aħjar.

Harġet, u l-ewwel żjara kienet għand Saverina tal-ħwejjeg. Wara jumejn Kelinu sab il-kont.

—Ser tibda tonfoq?—Qalilha kollu mbegħren.

—Tridni noħroġ bla ħwejjeg? Jekk noħroġ nitjeb qal it-tabib.

Ma għaddietx ġimġha, Kelinu sab il-mara fuq sigġu f'rokna b'rasha ġo idejha. Hass roġħda f'qalbu.

—X'għandek?—Saqsaha.

—Rasi ser tinqasam jien f'din id-dar ma nistâx noqgħod aktar. Irrid il-wisa', irrid id-dawl, se'mmut.

Kelinu twerwer.

—Iva titbaqbaqx, kollox insewwu. Nikrilek, tibzâx; għada stess infittex.

—Hallini immut Kelin, titħabatx għalija, mur il-maħžen.

Egħluq ix-xahar Kelinu mar ra dar żgħira li Vitor kienet tefgħet għajna fuqha żmien ilu. Ftiehem mas-sid, għad li qalbu ħarġet mal-flus tal-kera.

Vitor ħadet ir-ruħ, u malli ġarret għamlet ġimġha żzejjen id-dar il-ġdida. Ftit għamara kellha żżid, għax id-dar kienet akbar.

Kelinu ħallas, qarras wiċċu, u gemgem, imma ħallas għax il-mara qalbet għall-aħjar.

—Kollox nagħmel biex nara 'l marti b'saħħitha.—Kien iġħid lil ħbiebu.

Vitor tbiddlet bħal lejl minn nhar. Mita kienet tixtieq xi ħaġa, il-ħass ħażin kien jarga' jaqa' fuqha u minn xejn togħxa. Kelinu issa jaħseb ħażin u issa jaħseb sewwa, kien fi-aħħar id-aħħal idu fil-but.

—Vitor, ibza' għal saħtek. Kien iġħidilha u f'qalbu : La dak il-mingħul ta' zijuk ried hekk...

Il-għoqda f'qalbha kienet li biex tixtri l-anqas ħabba kellha dejjem titlob lil zewġha; mita kien ikun bil-buri tajjeb Kelinu iġħid iva, u mita kien jiftillu, iġħid lè.

—Din m'hix ħajja.—Kienet tgħid.—Dawk flusi u rridhom f'idejja.

Għodwa waħda ma felħetx iżjed u għamlet f'rasha li teħles minn dal-jasar.

Fl-ewwel tax-xahar mita wasal ir-raġel ta' l-avukat bil-flus tal-wirt, Vitor kienet t'hit f'rokna. Malli nfetaħ il-bieb qamet minn mnejn kienet u bla kliem xejn haditlu l-flus minn idu. Kelinu kien qam ukoll imma laħaq tard għax hi daħħlithom f'butha minnufih.

Kollox sewwa Vitor, qallha, ħa' nara, aħjar tatini nżommhom, għax lilek jistgħu jgħalltuk.

—“Le, Kelin ruħi, issa tara kif naf inżommhom”. Rasset il-flus f'butha u sejhiet lill-qaddejja.—Għinni, qaltilha, wiżinni fit-taraġ għax għandi bħal tferfir f'qalbi u ħudni nimtedd.

Kelinu baqa' b'ħalqu mbexxaq iħares lejn il-mara tielgħa targa' targa'. Kieku xtaq iżommha u jgagħalha tatih il-flus, kieku ma jridx jatiha xi reġħa u jkun kaġun ta' xi għawġ kbir. Malli għabet wara l-ewwel indana ħa nifs twil għax magħha ħass li għab il-wirt taz-ziju Pawl. Ġibed waħda lil dak il-miżħut ta' ziju li għoġbu jħalli ġidu lill-mara, u tafa' bejn snien u sigarru bla ma qabbd. “Taf x'naħ”, qal qabel ħareġ; “Vitor, m'ħiex mill-aġħar, jekk wieħed jaħ imurilha, u naħseb li bil-kelma t-tajba noħroġ il-far mit-toqba.”

Telaq siksnijiet u mar jonfoq dak li kien fadallu fil-but, bit-tama li mita jarga' l-ura lil Vitor il-ħass ħazin ikun għad-dielha. Imma Vitor zammet jiebes u Kelinu kellu jaqa' għal-ħabba tas-sultan.

Ferħa bla temma, il-mitejn skud fix-xahar għalih biss taz-ziju Pawl.